

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 "
Negyedévre... 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügy.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelék).

A legelső magyar ember a király! — mondja a koszorus költő híres, nevezetes „Fóthi dal”-ában.

Első Ferenc József király május hó 6-án magyar székesfővárosába jött, hogy koronáztatásának negyvenedik évfordulója alkalmából rendezendő hálaadó istentiszteleteken és egyéb jubileumi ünnepségeken résztvegyen.

A fényesen átalakított budai várpalotában tehát rövid időre élénk pezsgő udvari élet lesz, a királyi várkertben dús lombba borultak a fák s a természet pompázó virágözönében enyhet, nyugalmat kínálnak a nagyon előregedett királynak, aki egy hosszú, szenvedésekben gazdag életen keresztül bölcsen kormányozva szerette mindig hűséges lojális magyar népet.

Nemzethűséggel adózunk a legelső magyar embernek, mélységes hódolattal köszöntjük a jubileumra közibénk jött

I. Ferenc József.

királyt, mert nemcsak Ő jubilál, hanem a magyar nemzet is jubilálja alkotmányának, betöltött negyvenedik évének érkezését.

Ennyi idő eltelt és a magyar nép elfeledve az őt ért sérelmeket, dolgozott, küzdött, fáradozott, hogy Szt-István birodalmát megerősítse.

Sokat vesztett, sokat szenvedett negyven év alatt a király, de nem vesztette el életkedvét, hogy népet boldogítsa. Elvesztette fiát, kit úgy nevelt, hogy Hozzá méltó atyja legyen népének, a könyörtelen végzet elragadta oldala mellől hűséges hitvestársát, a minden magyarok Nagyasszonyát; — de egyet nem vesztett el: s ez a magyar nemzet hűsége, odaadó szeretete, mellyel imájába foglalja a királyt. A jubileumi ünnepnek ez, az ősz király előtt a legértékesebb.

Éljen a király...

„Addig éljen míg a honnak él!...”

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

évfordulója alkalmából pedig elhatározta az Alba Ecclesiának (Fehéregyháznak) újra való fölépítését.

Végül állami összetartozásunk kívánatosá teszi, hogy ebből az alkalomból Horvát-Szlavonországok területén is legyen maradandó emlékkalkotás, ezért az ott fellemerült kívánság szerint a zágrábi kereskedelmi múzeum megnagyobbítására kétszáz ezer koronát fordít a kormány.

Az Erzsébet-szobor leleplezése Bécsben.

A Hofburg közelében lévő Volksgartenben kedden délelőtt leplezték le Erzsébet királyné emléksobrát. Csunya, esős idő volt az osztrák fővárosban s ezért a szoborleleplezéssel járó ünnepségek nem mehettek végbe olyan fénynyel és pompával, mint a hogy azt eredetileg tervezték.

Szemben a szoborral díszes sátor állott a király részére. E sátor körül gyülekeztek az udvari főméltóságok, a közös és osztrák miniszterek, dr. Wekerle miniszterelnök, gróf Zichy Aladár, ő felsége személye körüli miniszter, Günther igazságügyminiszter, Jekelfalussy honvédelmi miniszter, Windischgrätz herceg, az urakháza elnöke, a főnemesség tagjai, néhai Erzsébet királyné udvara, a tábornoki, a diplomáciai kar, a főpapság, több tartományi főnök, a szoborbizottság a művészekkel, a művészet, tudomány, a kereskedelem képviselői, udvari és állami hivatalnokok s városi képviselők, összesen mintegy hétszázan. A királyi sátor előtt a királyi családnak majdnem minden tagja ott volt.

Pontban tíz órák a király, Bécs város összes harangjainak zúgása közt, tábornagyi egyenruhában megérkezett. Az uralkodót Mária Jozefa királyi hercegasszony, a

szoborbizottság védőasszonya, valamint a díszelnökséget fogadta és üdvözölte, majd a királyi sátorhoz kísérté. Utjában az ünnepi vendégek tiszteletteljesen üdvözölték a felséget, aki egyenesen Mária királyi hercegnőhöz, Erzsébet királyné testvéréhez ment s felszólította, hogy foglaljon mellette helyet. Mayer József a szoborbizottság elnöke ő felségéhez beszédet intézett, a melyben azt mondotta, hogy csak az udvar támogatása, valamint Ausztria lakosságának áldozatkészsége tette lehetővé, hogy Erzsébet királynéhoz méltó szobor létesüljön, amely hivatva van a későbbi nemzedék előtt hirdetni, mily benső szeretettel és hűséggel ragaszkodott Ausztria lakossága az uralkodóházhoz.

A király a következő szavakkal válaszolt az üdvözlő beszédre:

— Meghatott szívvel jöttem e helyre, a melyen e szobor létesült, bizonyosággal a szeretetnek és kegyeletnek, amelylyel Ausztria lakossága megboldogult hitvesem és személye iránt és irántam viseltetik. E szobor ébren tartja a jövő nemzedékben a fenkölt szellemű császárné és királyné emlékét és a lakosság és az uralkodó család iránt való benső köteléket s kifejezésre juttatja ragaszkodását és lojális hűségét. Mindazoknak, kik e kegyeletes hódolat kifejezésében résztvettek, hálás és szíves köszönetet mondok, én átveszem a szobrot. Hulljon a lepel!

A király intésére lassan lehullott a szoborról a lepel s láthatóvá vált az élethű költői szépségű szobor.

Mi hír a külföldön?

Az osztrák politikai helyzet.

A német szabadelvű párt központi választási bizottsága fel van habrodva azon, hogy a német szabadelvű pártok kiküszöbölték maguk közül a Bécsben megválasztott három szabadelvű képviselőt, mert ez az eljárás nemcsak az illető képviselők megsértése, hanem a központi választási bizottságé és egyben a bécsi szabadelvű német választóké is. A polgárság nem várja be a német pártok blockjának megalakítását, hanem tiltakozó nagygyűlést fog tartani. Cseh- és Morvaországban is tiltakozó gyűlésekre készülnek a német választók.

A forrongó Oroszország.

Hogy Oroszországban még mindig mennyire zülöttek az állapotok, mutatja, hogy

nemcsak a rablótámadások vannak napirenden, hanem már a parasztság is lázong újra s véres harcok is fordulnak elő a parasztság, a rendőrség és katonaság között.

Igy a kievi kormányzáság szvenigorodi kerületéből mintegy 1000 parasztból álló tömeg fegyverekkel, revolverekkel és botokkal ellátva megtámadta Suvalov gróf, volt nagykövet zolnojei birtokát és ott rombolni és zsákmányolni kezdett. Eközben a lázadó parasztok és a rendőrség között valóságos harc fejlődött ki, melynek folyamán mindkét részről sokan meghaltak és számosan megsebesültek. Minszk mellett pedig körülbelül 500 főnyi csoport vasvillákkal és kövekkel

Erzsébet királyné.

főlfegyverkezve megtámadta a nagybirtokok védelmére kirendelt katonaságot, a kormányzósági rendőrfőnököket meggyilkolták s a kerületi rendőrfőnököket és számos katonát súlyosan megsebesítettek. A katonaság viszont négy parasztot agyonlőtt, hatot pedig súlyosan és rendkívül sokat könnyebben megsebesített.

Érdekes a szélső ellenzéki pap-képviselők ellenállása felsőbb egyházi hatóságokkal szemben.

Roosevelt a nagy tőkéről.

Roosevelt elnök Indianapolisban rendkívül érdekes beszédet mondott a nagytőke hivatásáról és a hozzá-fűződő kérdésekről. E problémák egyike, mondotta, a tulajdonjog föntartása. A nemzetnek az összes eszközökkel arral kell törekednie, hogy az alattomosággal elkövetett bűnöket megtorolja, egészen úgy, mint azokat, amelyeket erőszakosan követnek el. Az elnök behatóan foglalkozik a vasútügygel s kijelenti, hogy a kormányt megilleti az a jog, hogy a nemzetközi forgalom lebonyolítására szolgáló vasutakat felülvizsgálja és ellenőrizhesse, csakúgy, mint a nemzeti bankokat. Ugyanis meg kell, hogy legyen az a joga, hogy felülvizsgálat alá vegye a részvényeket és zálogleveleket kiadását. E revízió alapjául a teljes nyilvánosság szolgálhat. A kormány ezen az úton abban a helyzetben lesz, hogy a tőke tulhalmozását a jövőben megakadályozza. Követeljük a becsületességét, a bátorságot, a közjó növelésére való törekvést mind az állami hivatalnokoktól, mind az üzleti világ embereitől.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Áldozatkész szövetkezet. Több ízben mutattunk reá arra az átalakító hatásra, amelyet a szövetkezeti eszme a tagok erkölcsére gyakorol. Legújabbban ennek örvendetes tanubizonyosságát nyújtotta a pelei fogyasztási szövetkezet. A hétszáz lakossal bíró kis községben a fogyasztási szövetkezet második üztetvében 26,000 korona forgalmat és 403 korona tiszta nyereséget ért el, amelyből a legutóbb tartott közgyűlés határozata folytán száz koronát a ref. egyház orgonaaalapjának növelésére fordítottak. A követésre méltó példa mutatja, hogy a pelei fogyasztási szövetkezet igazgatósága teljes mértékben felfogja a szövetkezet nemcsak anyagi, de erkölcsi hivatását is.

Ára
drb-kint
42
korona

Most jelent meg a tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk, a melyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők JUTÁNYOS ÁRAI fel vannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám

• MI UJSÁG? •

Pásztorlevél a király jubileumáról. Prohászka Ottokár dr. székesfejérvári megyéspüspök, mint tudósítónk jelenti, pásztorlevelet bocsátott ki a koronázási jubileum alkalmával. A pásztorlevélben a többi között ezeket írja:

Június 8-án negyven éve lesz annak az emlékezetes ünnepnek, a mikor a magyar nemzet egy szebb, biztatóbb korszaknak virradatában, páratlan lelkesedéssel koronázta meg Szent István koronájával dicsőségesen uralkodó királyát, I. Ferenc Józsefet. Negyven év nagy sor a küzdő ember életében, de negyven év a trónon, a nemzet élén, népek sorsát intézve, szinte félelmetes, igazán királyi föladat. S e föladat szerencsés megoldásán dolgozott negyven éven át népeért, nemzetünk boldogulásáért a király. Királyok útja sincs rózsákkal behintve; nagy kötelességeknek s nagy gondoknak terhével járnak rajta; életük végzetes lehet, a szerint, a mint áldás, vagy átok van kezükön; milliók öröme emelheti őket, de milliók sötét gyásza is borulhat rájuk. Munkában, békében és harcban, örömben s megpróbáltatásban, csapások s vigaszok közt egyaránt királyi példát adott nekünk, királyi jó lelkét sugározta felénk, miért is a magyar nép osztatlan szeretettel környékezte fölséges személyét, boldogulása épp úgy, mint szenvedése egybeforrasztotta a király lelkével a nemzet életét. — A pásztorlevél elrendeli, hogy egyházmegyéjében június 8-án ünnepies istentisztelet tartassék. Erre az ünnepre, úgy mondja, a templomok tornyát lehetőleg annyi nemzeti lobogóval kell díszíteni, a mennyi elhelyezhető. A templomok belseje zöld galylyal, virággal és nemzeti zászlóval díszítendő.

Kun-Szent-Miklósról jelentik: Baksay Sándor püspök fölhívta a dunamelléki ref. egyházkerület presbitériumait és lelkészeit, hogy június 8-át, ő felsége koronázásának negyvenedik évfordulóját hálaadó istentisztelettel ünnepeljék meg. A hálaadó ünnep idejéről és rendjéről a közönség a szokott kihirdetés útján előre értesítendő.

Kossuth-szobor Szeghalmon. Szeghalom község hazafias polgársága szobrot állított Kossuth Lajos emlékének. A szobrot szeptemberben fogják leleplezni. Fábry Károly országgyűlési képviselő vezetésével minap küldöttség tisztegett Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél a kereskedelemügyi minisztériumban, hogy

öt a szobor ünnepies leleplezésére meghívja. A szeghalmi polgárság nevében Arató Lajos függetlenségi pártelnök üdvözölte a minisztert. Kossuth Ferenc szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy az ünnepen meg fog jelenni.

A mezőgazdasági múzeum megnyitása. A mezőgazdasági múzeumot ő felsége a király június kilencedikén délután két órakor fogja ünnepiesen megnyitni. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter most a múzeumban járt, hogy megnézzze, mennyire haladtak az előkészületek az ünnepies megnyitásra.

Bukarestből Rómába lóháton. Rómából jelentik, hogy Krause 35. ezredbeli tüzérhadnagy, aki a bukaresti német követséghez van beosztva, fogadott, hogy Bukarestből Rómába tizenöt nap alatt elmegy lóháton. A hadnagy meg is nyerte a fogadást; május 31-én délután két órakor friss egészségben megérkezett Rómába. A 13. ezredből való olasz bajtársai néhány kilométernyire eléje mentek és nagy lelkesedéssel üdvözölték, azután szállására kísérték, később pedig bemutatták az ezred törzstisztjeinek. A bemutatás után lakoma volt, amelyen az olasz ezredes a német császárt és a német hadsereget éltette.

Munkás - kórház Budapesten. A koronázás negyvenedik évfordulójának az emlékére a kormány tudvalevőleg Budapesten munkás-kórházat akar építeni. A kórház számára kért telket s a tanács azt a javaslatot tette, hogy a Szent László-kórház mögött lévő 5700 négyszögöl területet engedje át. A telek leltári értéke 114,000 korona. A tanács a következő föltételek kikötését kívánja. A telket csak használatul engedi át a főváros s a kereskedelmi kormányzat javára telekkönyvileg

biztosítják a használati jogot, amíg a területet állandóan és kizárólag csak munkás-kórház céljára használja. Ha a kórház építését 1909. évi május elsejéig meg nem kezdik és 1912 május elsejéig az építést be nem fejezik, vagy az épületet nem használják állandóan munkás-kórháznak, a telek az épületekkel együtt a főváros ingyenes tulajdonává lesz. A kórházba ragadós beteget fölvenni nem szabad, a telek tulajdonjogát a kormány meg nem válthatja s a fővárostól nem kívánhatja az épületek megváltását.

A kivándorlók gyermekei. Andrassy Gyula gróf

belügyminiszter a kivándorlók kiskorú gyermekeinek biztosítása dolgában a következőrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: Tudomásomra jutott, hogy egyes kivándorolni szándékozó szülők, kik otthon hagyott tizenöt éven alóli gyermekeik gondozását a törvény értelmében biztosítani kötelesek volnának, a törvény eme rendelkezését olyképpen igyekeznek kijátszani, hogy gyermekeiket az útlevelékbe, mint velük együtt utazó kivándorló utitársaikat jegyeztetik be, de gondozásuk kellő biztosítása nélkül itthon hagyják. E visszaélés meggátlása végett elrendelem, hogy a törvényhatóságok mindama kivándorlókat, kik az útlevelükbe bejegyzett utitársak vagy tizenöt éven alúli kiskorú gyermekeik nélkül utaz-

A király unokái között.

nak, tartóztassák föl és lakóhelyükre visszautasítsák, útlevelaik pedig a visszautasítás okának megjelölésével a hatóságokhoz küldjék vissza. Elrendelte még a miniszter, hogy a kivándorlókat erről a rendeletről értesítsék.

A kolumbácsi légy. A radnai és a nagyhalmgyi járás községeiben napok óta pusztít a kolumbácsi légy, a mely Hunyadmegyéből vándorolt át. A legyek az

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

☛ Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. ☛

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET**. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

emberek közt is pusztítanak, akik közül sokan veszedelmesen megsérültek. A háziállatok tömegesen elhullanak. Berinda községben Lukács György gazda az istálló előtt tüzet rakott a legyek elűzésére. Az istálló meggyuladt és a lakóházzal együtt leégett. A házban bennégett Lukács leánykája is. A tűz még hat lakóházat elpusztított. — Resicabányáról írják: A Délvidék egyik átka, a kolumbácsi légy nagy mennyiségben jelentkezett és nagy pusztítást vitt végbe az állatok között. Emberek, de különösen a gyermekek sokat szenvednek a legyek csípéseitől. A legelőkön nagy tüzeket gyujtanak rőzséből és trágyából, hogy a legyek ellen védekezzenek.

A szociálisták pénztárosa. Ismételten hírt adtunk róla, hogy a magyarországi szociáldemokrata párt pénztárosa és vezérfőnöke, Kardos Jakab hirtelen elhagyta állását, mert a pénztárban néhány ezer korona hiányt találtak. Kardos egy nyilatkozatban kijelentette, hogy a 2995 korona hiány könyvelési hiba folytán keletkezett; a párt viszont azt nyilatkoztatta ki, hogy Kardos e 2995 koronáról váltót adott és hogy Kardos lemondott a pénztár kezeléséről, mert a szociáldemokrata párt szigorú erkölcsi fölfogása miatt nem maradhatott meg bizalmi állásában. Erre most Kardos hosszú nyilatkozatban felel, azt fejtegetve, hogy a hiánynak, mely nem a pénztárban, hanem csak a könyvekben van, nem ő az oka; a pártnak volt egy hetvenezer koronás alapja, amelyet bizalmasan kezeltek; ebből az alapból nagyobb összegeket kifizettek, de nem könyveltek el. A mint Kardos a könyvelési hibákra rájött, jelentést tett a pártvezetőségnek, a melynek tagjai között azonban neki, mivel mint pénztáros szigorú volt, nagy ellenségei vannak. A pártvezetőség azután úgy tüntette föl a dolgot, mintha a hibát nem a könyvelő, hanem Kardos követte volna el. Kardos arra hivatkozik, hogy a szociálista pártban a személyes gyűlölet határt nem ismer; bírái között van, aki a szigorú erkölcsi szabályokat magára nem alkalmazza, — és ő most már a pártvezetőség ellen a rendelkezésére álló eszközökkel élni fog, ha nem hagynak neki békét.

Tolvaj a templomban. Vajdahunyadról írják, hogy a Szent-Ferencrendi kolostorban lévő Szent Antal-szobra előtt lévő persely tartalmát, 138 koronát Németh József állítólagos jogász a reggeli mise alatt el akarta lopni. A papok elfogták és átadták a rendőrségnek, mely letartóztatta.

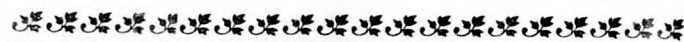
A török főhadnagy kalandja. Bécsujhelyből jelentik: A múlt héten több kerékpáros az országúton egy teljesen mezítelen embert talált. A mikor kérdezték, hová tette a ruháját, nem válaszolt. A kerékpárosok a legközelebbi kincstári őrházból hoztak egy pokrócot, betakarták vele az embert s bevitték az őrházba. Onnan a rendőrségre kísérték. A különös körülmények közt talált ember elmondta, hogy Simonovics Zarkónak hívják és hogy főhadnagy a török hadseregben. Konstantinápolyban szolgált, de megszökött és Bécsbe ment. Ott a hadügyminisztériumhoz fordult, hogy engedjék belépni a közös hadseregbe, de elutasították. A rendőrségen vallatták, hogy miként került az országútra ruhátlanul. Erre a kérdésre megtagadta a választ. Az állítólagos török főhadnagy több nyelven beszél és igen művelt embernek látszik. A rendőrség felügyelet alá helyezte.

A haragosak. Egy családi birtok-pör miatt, a melyben a szabadszállási Kocsés-család pörnyertes lett a Makády-családdal szemben, Makády István folyton kereste Kocsés Péter szabadszállási tekintélyes kun birtokost, hogy vele valahogyan leszámoljon. Végre találkoztak a korcsmában. Makády belekötött ellenfelébe s szóváltás

közben revolvert fogott rá. Kocsés erre felkapott egy széket, s Makády Istvánt fejbe ütötte. A kunszentmiklósi járásbíró és a kecskeméti kir. törvényszék könnyű testi sértés vitsége miatt egy hónapi fogházra ítélte Kocsés Péter földbirtokost, azonban semmiségi panasz folytán az ügy a Kuria elé került, amely minap tartott ülésében Sebestyén Adolf elnöklésével Szeless Ödön dr. budapesti ügyvéd védelme után a büntetőtörvénykönyv 92. szakaszának alkalmazásával, a vádlott büntetését 100 korona pénzbüntetésre szállította le.

Lövöldöző kalaposmester. Vácról jön a hír, hogy Zsidek Ignác jómódú kalaposmester minap este összeszólközött fiával, Gyulával, aki fegyházi tisztviselő. Feleselés közben Zsideket olyan féktelen düh fogta el, hogy revolverrel keresztül lökte a fiát. Az eset hírére Matkovics rendőrbiztos több rendőrrel Zsidek lakására ment, de nem férhettek hozzá a dühöngő emberhez, mert ez magára zárta az ajtót s az ablakból a rendőrökre lövöldözött. Az egyik golyó a rendőrbiztos kezén sebesítette meg. A lövöldöző ember megfékezésére csendőröket hívtak, de Zsidek azokat is lövésekkel fogadta. A csendőrök ekkor vízipuskával ostromolták a nyilván megőrült kalapot.

Jövendölt a cigányasszony. Vitkay Boriska, 17 éves leány, cigányasszonnyal kártyát vetettet magának. A kártyavető asszony azt jövendölte neki, hogy 17. évében meghal. A leány ettől kezdve búskomorra lett és minap az atyja revolverével föbe lökte magát és meghalt.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmúlja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci ut. 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Koronázási ünnep 1867-ben.

— Egykoru följegyzések után. —

Auersperg herceg az osztrák birodalmi tanács főrendiházi elnöke azt mondta 1867-ben június 9-én a koronázási díszében, hogy keletről jön fel a nap, Ausztria számára is keletről jött fel a tegnappal. Valóban az egész Ausztria lázas érdeklődéssel tekintett Budapest felé, hol az ország szívében megkoronázta a magyar nép I-ső Ferenc József osztrák császárt.

Budapest főváros lakosságát reggel 5 órakor ágyúdörgés kelté fel, csakhamar hullámzott a nép, az országgyűlés mindkét házának tagjai fényes nemzeti díszruhában 6¹/₂ órakor siettek az üléstermekbe, honnan a rövid ülés után kocsisorban hajtottak át Budára, ahol a Boldogasszony templomában kezdődött a koronázási ünnepély pontban reggel 7 órakor.

A király és királyné fényes környezetben, az összes főpapság, a zászlós urak, főurak, főrangú és köznemesek elvegyülve a néppel a Szent Zsigmond-kápolna felé hömpölygött.

Ő felsége a császárné és királyné magyar öltözetben, magyar fejéssel azon a díszkocsin ült, melyet Mária Terézia királyné használt koronázása alkalmából. Ő felsége a császári és királyi apostoli király, magyar tábornagy egyenruhában összes rendjeivel s feltett kalppal állt a templom előtt. Király és királyné a templom bejáratában leterített szőnyegre térdeltek, miközben a hercegprimás a feszületet és szentelt vizet nyújtotta át. A fényes kíséret bevonult a templom szentélyébe és elhelyezkedett. Ő felsége a király az evangéliumi oldalon karszékekben foglalt helyet. A kalocsai érsek most fennhangon a hercegprimáshoz a következő szavakat intézte:

„Tisztelendő atya! Az anyaszentegyház kívánja az itt jelenlévő lovagot az ország királyi méltóságára emeltetni.“ Mire a hercegprimás az ország kormányzatára nézve intőszavakat intézett Ő felségéhez. Ő felsége mindkét kezét az evangéliumos könyvre tevő, esküszik a jogosságot és békét fenntartani.

Ekkor a király a mentét, kalpagot és kardot letéve, a trónhoz visszatér, s a szolgáló tevő püspökök, a magyar királyi főudvarmester és főkamrás ráadták Szent István palástját. — A koronázási jelvények ez alatt az oltárra helyeztetvén Ő felsége ismét az oltárhoz térdelt, s a primás kezéből Szent István kivont kardját átvéve, az ország főpapja e szavakat intézte hozzá:

„Accipe gladium . . .“

Ezután a hüvelyébe dugott karddal átöveztetett Ő felsége.

Megható látvány volt, midőn ezek után Ő felsége a nép felé fordulva három vágást tőn a karddal az ország elfoglalásának jeléül. Kürtösök, lovasok tudatták ezt künn a néppel s most következett Magyarország történetében a fénypontok alkotó pillanata, midőn a császár Ő felsége a hercegprimás és országbíró által Szent István apostoli koronájával magyar királynak koronáztatott. Ezután Ő felsége jobbában a jogarral, baljában az ország almáival felül a trónra. Gróf Andrássy Gyula miniszterelnök mint nádorhelyettes „Éljen a király“ kiáltására az összes templomban levő nép viharosan éljenzett. Ágyúk dörgése és puskák ropogása visszhangzott. Nincs szó, amely az összes jelenlevők és künn zibongó néptömeg riadó lelkesedését kifejezné.

Ő felsége felkérte a hercegprimást, hogy a császárnét is koronázza meg Magyarország királynéjává. —

A császárné ekkor szentelt olajjal megkenetvén, az apostoli koronával vállán érintetett meg s így hazánk királynéjává koronáztatott. A magyar királyné kezébe a jogar és az ország almája nyujtatván, a király mellé vezetett s ekkor elénekelt az összes főpapság a „Téged Isten dicsérünk“ című egyházi éneket.

Ezután Ő felsége díszes kíséretével a helyőrségi templomba vonult az arany sarkantyús lovagok felavatása végett.

Almássy Vince, Bánffy György gr., Eszterházy Antal gr., Videczky Lipót, Huszár Ágoston, Mednyánszky Dezső báró, Nákó Kálmán gróf, Semsey László és Sztányi avattattak lovagokká. Majláth György országbíró egyenként olvasta fel a felavatandók neveit, az meghajolt e fejedelem előtt, a trón lépcsőjére térdelt, Szent István kardjával háromszor illett bal vállát.

Az aransarkantyús lovagok felavatása után a budai Vizikapun át, az Albrecht-úton le a Lánchídon az alsó Dunapart hosszában érkezett a menet a pesti plébánia-templom elé mintegy 3/4 10-kor. Ő felsége csótáros fehér paripán ült, mely nemes tűzzel ágaskodott fejedelmi terhe alatt, Szent István palástja lengett a szélben, a megkoronázott királyt útjában mindenütt a nép harsányan éljenezve üdvözölte. A belvárosi plébánia előtti téren a király leszállott lováról. A magyar főlovászmesterhelyettes meztelen karddal, Lipovniczky püspök pedig ezüstkereszttel ment a király előtt, aki magyar miniszterektől kísérve felhaladt az emelvény lépcsőin s Andrássy Gyula átnyujtván Ő felségének az eskü szövegét, a király baljába fogta Szent István apostoli keresztjét, arccal a templom felé fordulva, Ő felsége hangosan mondá a primásnak az eskü nagyfonságú szavait és a szent hit letételét:

„Magyarország és társországi jogai és alkotmányát, törvényes függetlenségét és területi épségét sértetlenül fenntartandjuk.“

A koronázási menetben az ország összes vármegyéinek díszbandériumai résztvettek.

Az eskületétel után a menet elvonult a Lánchidre, a király fehér lován daliás levante módjára a királyi dombra vágatott s kivont kardjával a négy világtáj felé vágva, jelezte, hogy a hazát védeni fogja. Ez egyszerű leírása a legutóbbi magyar király koronázó aktusnak, amely 1867 július 8-án pünkösd előtt való szombaton ment végbe.

Magyar apák, magyar anyák véssétek gyermekeitek szívébe a 67-iki királykoronázás minden mozzanatát, mert az uralkodó a multak hibáinak elismerésével — mely emelkedett szívek tulajdona — békejobbát nyujtá nemzetünknek.

Ő felsége a király és királyné a nekik Magyarország küldöttjei által följánlott 50,000 drb aranyat a volt honvédek árvái, özvegyei és munka- és keresetképtelenné vált rokonai segélyezésére fordította.

Megszüntette mindazon ítéleteket, melyek politikai vádak folytán, hozattak, az elítéltek elkobzott jogai visszaadattak a külföldön tartózkodóknak megengedett a hazába való visszatérés.

Örömmámorban uszott az ország, hegyen-völgyön, palotában és kunyhóban egyaránt hangzott az örömrivalgás; „Éljen a haza, éljen a király!“

• **GAZDASÁGI DOLGOK** •

Birtokparcellázás.

Nagybirtokosaink kezdenek rájönni arra a tényre, hogy birtokaik parcellázása által a szomszédos községek lakosainak kimondhatatlanul sokat használhatnak, a nélkül, hogy maguknak ártanának. Természetesen csak oly intenciójú parcellázásra áll ez, mint amily módon *Festeticz Tasziló* gróf parcelláztatja *vasvári, hodászi és ollári uradalmát* örök eladásra, ha e birtoktestek egész területére és minden tartalékára vevők találtak. Az adás-vevést önagyméltósága a földművelésügyi miniszter úr közvetíti és intézi állami támogatás mellett, alábbi tervezet szerint.

Az egyes birtokrészek és jogok árát a felosztási tervezet elkészülte után a földmív. minisztérium kiküldöttsége állapítja meg a hitbizományi bíróság rendelkezése alapján.

Ma tehát az egyes részletek határozott ára még nem tudható, de bizonyos, hogy az árak mérsékeltek lesznek és a fizetési módozat is igen kedvezően lesz megállapítva.

Az egyes községek határaiba eső birtokrészletek legnagyobb részét maguk a községbeliek megtartják. De a legtöbb község határában el fog kelni még vidéki jelentkező is.

Jelentkezhetnek tehát vevőkül bármely más községbeli lakosok is, bármelyik uradalmi község birtokrészére és pedig akár kisebb, akár nagyobb parcellákra, esetleg pár száz holdas középirtokrészletre is, majorral vagy anélkül.

Akik jelentkezni kívánnak, azok folyó május végéig okvetlen jelentsék be vásárlási szándékukat és pedig első sorban nálam, mint az érdekeltég megbizottjánál, hol a parcellázási ügyek számai az összes érdekelt községekből összefolynak. Bejelenthetik ezenkívül ama község előljárásiágánál is, amelynek határában birtokot venni óhajtanak.

A jelentkezők írásban a következőkre adjanak felvilágosítást:

1. Mely község határában óhajtanak birtokot venni?
2. Mennyi és milyenmű földbirtokot vagy korcsmát, malmot, lakóházat kívánnak?
3. Mennyi pénzt bírnak a vásárlás létrejöttékor azonnal lefizetni?

Kis gazdaságot venni szándékozók még e kérdésekre is feleljenek:

4. Hány munkabíró tagja van a családjoknak?

5. Hány darab ökrük és hány lovuk van?

Akik már most is rendelkeznek ingatlan vagyonnal, azok a fönnebbeiken kívül még e kérdésekre is feleljenek:

6. Mennyi és miféle birtokuk van?

7. Mennyi ezeknek hozzávetőleges értéke koronákban?

8. Mely községek határában vannak e birtokok s mely telekkönyvi szám alatt?

9. Mennyi bekebelezett teher van a birtokukon?

10. Miféle egyéb terhek nehezedenek a vagyonukra?

E kérdéseket a földmív. minisztérium írta elő, tehát ezekre híven kell megfelelni.

A jelentkezés még nem kötelez a vételre. De, hogy a jelentkezés komolynak mutatkozzék, az érdekeltég határozata értelmében minden jelentkező egyidejűleg annyi forintot tartozik beküldeni előlegül a Vasvári Takarékpénztár Részvénytársasághoz, amennyi holdat megvenni szándékozik. Akik pedig nem földet, hanem épületet, vagy jogot akarnak vásárolni, azok hozzávetőleges értékének mintegy félszázalékát küldjék be előlegül.

Az előleg a vétel esetén az árba betudatik, visszalépés esetén pedig visszatartik.

Minden jelentkező a parcellázási ügy minden jelentékeny mozzanatáról értékesítést fog innét az érdekeltég központjából kapni. Az e célra szükségelt költség az előlegekre osztatik fel, ami az egyes előlegekre alig számba vehető pár százalékot tesz ki.

Vasvár, 1907 május 20.

Barabás István,
az érdekeltég megbizottja.

A lucernás és lóherés ápolása. Az utolsó számunkban felhívtuk a gazdák figyelmét az arankaírtás szükségletére. Az ápolás ezzel még nem ért véget. Új vetésnél a védnövény lekerülte után már láthatjuk — ha vannak — a foltokat. Ha vannak a lucernásban, lóherésben kisebb-nagyobb területek, ahol az elvetett mag bármily okból nem kelt ki, utóvetéssel kell javítanunk. Ily területek előbb fellazítandók gereblyével vagy fogással a szerint, hogy kisebb vagy nagyobb a kopasz terület; egy eső után bevetjük e foltokat s lehengerezzük. Nem fog ártani hasonló körülmények között a felültrágyázás. Kétségkívül leghatásosabb a vízzel jól felhígított trágyalé. Csak ha ez nem volna

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ekre

nal,
lel-

an?
k s

ra?
ehát

ogy
tség
ileg
vári
ldat
nem
zza-
be

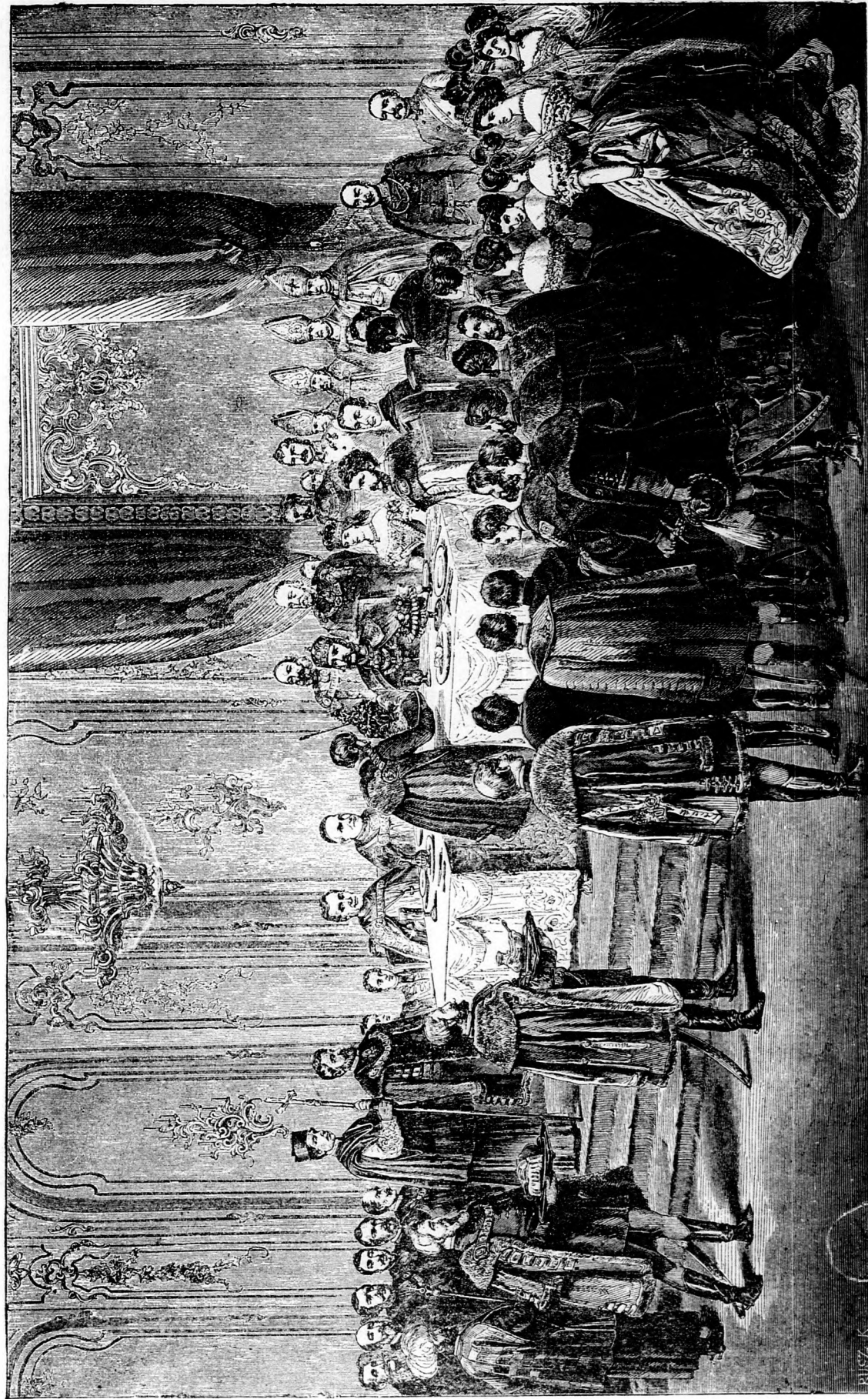
sza-

len-
tség
az
alig

ttja.

nk-
ük-
Uj

an,
tett
ví-
vel
o a
t s
ek
a
na

Koronázási ebéd.

bármely okból is keresztülvihető; csilivalétrom vagy szuperfoszfát vagy akár fahamu. Ily módon elérhetjük, hogy takarmányosunk egyenletes lesz. Ősz felé, ha már nem remélhetünk még egy kaszálást, lehet a lucernát legeltetni is; annak szemmel tartásával, hogy nem szabad azt nagyon lelegeltetni, csak úgy jártatva. Ily gondos ápolás mellett tartós és bőhozamú takarmányosra számíthatunk.

Sz. Gy.

Tojássevő tyúkok. Igen sok tyúknak meg van az a rossz szokása, hogy a tojást feltöri és tartalmát megeszi. Ennek meggátlása céljából következőleg járhatunk el: Távolítsuk el egy tojásból a fehérjét s csak a tojás sárgáját hagyjuk benne. Öntsünk azután a tojás fehérje helyébe vékony gipszet, hogy így a tojás a gipsz megszáradása után keménynek lásszassék. Tegyük aztán ezen ily módon elkészített tojást azon helyre, hol észerevettük, hogy a tyúk tojásait megette. Ily módon a tyúkot leszoktathatjuk ezen kellemetlen és sokszor igen káros tulajdonságáról. Ha azonban ezen módszer sem használna, akkor legcélszerűbb a tojássevő tyúkokat kizárni a tenyészetből.

Védekezés a baromfiak betegéi ellen. Minden gazda tisztában van avval, hogy ma már úgyszólván jobban lehet pénzelné a baromfiakból, mint a szemtermelésből. A kereslet oly nagy, hogy beláthatatlan időnkig nem fog a gazda annyi apró jószágot nevelni tudni, mint amennyit értékesíthet. S ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy aránylag nem nagy befektetéssel igen szép és biztos jövedelmi forráshoz lehet jutni, érdemes avval foglalkozni. A legfontosabb teendő a helyi viszonyoknak megfelelő anyag beszerzése és a védekezés a ragadós bajok ellen. A védekezés első feltétele: egészséges vészmentes anyag beszerzése; a második kellék pedig: *tisztán tartható ketrecek*. Általánosságban a faketrecek vannak elterjedve, holott ezeket legkevésbé lehet tisztán tartani. A legcélszerűbb a kiscgazda szempontjából a vert fal vagy vályogólak készítése. Miután pedig ily vályogólak mellett, hogy célszerű és megfelelő, olcsó is, faketrecek helyett igen ajánlatosak. De ha már faketreceben neveljük szárnyasainkat, lehetőleg tartsuk tisztán, ami abban áll, hogy bőven és gyakran homokoljunk, a faalkatrészeket pedig 4-5 hetenként előzetes lemosás után karbolos mésszel bemeszéljük. Ezekkel, bár távolról sincsenek a védekezési módok kimerítve, de ez alkalommal csak az volt a célom, hogy a legelsőrendű védekezés szükségességére és módzataira felhívjam a kiscgazdák figyelmét. Igen ajánlatos baromfitenyésztőknek *Monostori Károlynak* „A baromfiak fertőző betegségeiről“ című művét lapozgatni.

Hamisítják a rézgálicot. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete figyelmezteti a szőlőbirtokosokat, hogy a permetezésre szolgáló rézgálicot újabb időben hamisítják, oly módon, hogy anilinnal festett vasgáliccal keverik, ami permetezésre alkalmatlan. Tanácsos ezért a permetező anyagszükségletet megbízható helyről beszerezni, ezenkívül vegyileg is megvizsgáltatni. A hamisítást úgy lehet felfedezni, ha az oldatba késpengét mártunk. A tiszta rézgálicoldatban a penge rövid idő alatt rézvörös bevonatot kap, míg a vasgálic oldata ily bevonatot nem okoz.

• MULATTATÓ •

A vízi borjú.

— Vadásztörténet. —

Nagyvizes tavasz volt akkor is. Az áradat kinn járt az egész „Marostóben“. A kanyargó holt Maros mentén, fel egészen a szőreg és deszki határáig sok víz volt mindenfelé, csak a tizenkét nyárfa, meg a parti csőszház látszottak ki a vízből.

Régi vadászó ember, ha most elhalad e vidéken, szorongó szívvel és elborult lélekkel nézi a tájat, hol a hatvanas évek derekán oly kedves s oly élvezetes vadásznapot töltött el.

Ma már szántó föld mindenfelé, víz nem látható sehol. A medrébe szorított Maros vize folyik ugyan, de nem csendes, mint a nóta mondja, hanem rohanva és félelmes morajlással adja hírül az ármentesítő társulatoknak, hogy nagyobb teret óhajt magának, mert különben erőszakkal szerzi vissza elrabolt szabadságát.

Éppen május hónapja volt. A mostani „Kállay-liget“ akkor „nagy nyárfás“ százados fái teljes lombkoronában virítottak. A csőszház fehér fala messze lefényelt a város legelőjére (most „újszegedi kiskertek“) s az all onyi légben átvonuló csörgő és trifkó kacskák ezrei s a nagy kiöntés millió szárnyasainak bájos hanggyelege áhítatos varázslattal tölték el lelkemet.

Lassan ballagtam a holt Maros töltésén a nagy nyárfás felé. Éjjeli lesre mentem, vízi vadakra.

Benn az óriás sík vizen ezrével húztak a ludak, a kacskák. A szárcsa és a vöcsök falkák pedig feketéledtek mindenfelé. A nagy „dáré“ vöcsök, mint hófehér vitorlás hajócskák úszkáltak a fodrozó hullámokon s rekedt „dár“ kiáltásaiktól visszhangzott a holt Maros fűzfás erdő koszorúja.

Odaértem a nagy nyárfás irányába. Tulnan a csőszházban már pislogott a méceses. — Bizonyosan vár az öreg Máró bácsi a csősz; mert az éjjelre jeleztem jöveteletem. Átkiáltottam hozzá.

— Hopp! hopp! Máró bácsi!

— No-no, hangzott a válasz s a kis „lajka“ oldala meghoppant s tompa ütések jelzék, hogy Máró bácsi vízre szállt és közeledik.

Leültem egy rözsekötegre, amelynek vége benn lebegett a vízben. Ez volt a rév. Ide szokott kikötni az öreg, s innen viszi át a vadászokat a kiöntésre.

Most megkoppant a fűzfa dereka, amint hegyes végű evezőjét oda bökve tovább taszította a lajkát.

Kiért a révbe.

— Jóestét ifiuram! — Megérkezett? No csak lépjen be, mert sietős az utam. Ma én is felülök a másik lesfára, mert délután erre büfögött a borjú.

— Már megint az a borjú — mondok úgy foghegyről s a leoldott kulacsot átnyújtottam az öregnek.

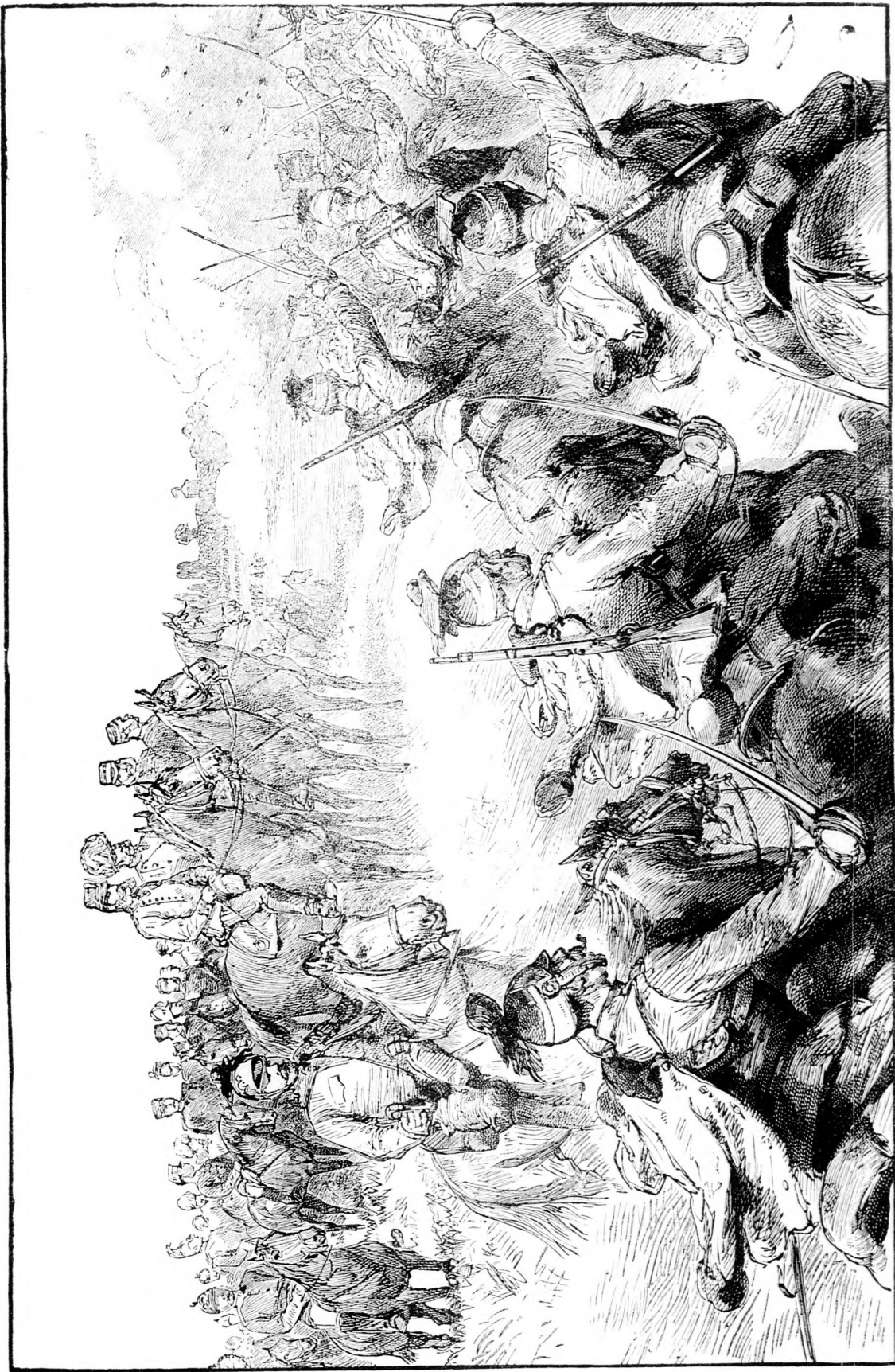
— Igyék Máró bátya — azután beszéljen.

— Majd meglátja az ifiur, hogy megjön. Szép csöndes idő lesz az éjjel és ilyenkor szokott az a holdvilágon sütkérezni.

— Nagy áldomás lesz bátya, ha megfogjuk.

— Hm — dűnnyögte komolysággal. Gondolom azt — s nagyot húzott a kulacsból. — Aztán csendes hangon, majdnem súgva folytatá.

— Ma délután a kecehaló kecét foltoztattam a ház mögött s azt vettem észre, hogy elnyom a buzgóság. Hát egy kicsit elszunnyadtam, de félálomban is hallot-

A király hadgyakorlaton.

tam a bölömbika szomorú bűgását, meg a vadgalambok turbékolását.

— Hát álmódott kelmed? — Nem én, mert nem is aludtam. Hát amint fekszem a fűben és nézem az eget, egyszer csak elrikkantja magát a fejem fölött a vén holló. Tudja ifiuram, az a vén madár, amelynek fészkeiből minden évben ki szoktam szedni a fiókákat és jó pénzért eladogatom azokat. — Hát — mondom, elkezd a vén madár locsogni és odaült éppen a fejem fölötti fűzfaágra. No — ennek fele sem tréfa, gondoltam; mert amikor ez a madár megszólalt közel a házhoz, mindig kellett valaminek történni. Mikor a víz betört, akkor is megjövendölte a veszedelmet. Mikor azok a gazemberek felgyújtották az istállómat, akkor is hírül adta ez a vén károgo. Én már hiszek neki. Hát felültem és szétnéztem, de nem láttam semmit.

Egyszerre felröppen az ágról a holló, egyenesen a kiöntés felé röpül s nagy károgova lecsap a vízre ott, ahol legmélyebb a kiöntés árja.

— Ne mondja? Hát aztán?

— Aztán nem láttam semmit, csak úgy tetszett, mintha ott, ahova lecsapott, a víz örvényszerűen forgott volna.

— Halívás volt, bátya.

— A halívást ősmérem, de ez nem olyan volt.

Most Máró bátya letette az evezőt térdeire s egészen közel hajolva hozzám, a fülembé súgta:

— Fölpattant az örvény közepe s egy nagy, szürke fej ütötte fel magát és kétszer akkora bődült, hogy a kis kutyám ijedten szaladt el mellőlem s az istállóajtóig meg sem állt s onnan ugatott vissza a víz felé.

— Mi volt az?

— A vízi borjú ifiuram — a vízi borjú. Itt van és meglátja, hogy nekem van igazam, — erősködött az öreg.

Megérkeztünk a szigetre, illetve a csőzházhoz. — Gyönyörű holdvilágos éj következett. A tengernyi kiöntésben körülbelül két kilométernyire a csőzháztól egy lecsontított fűzfa állott. Emberváll vastagságú dereka felső részéből két éves hajtások képeztek koronát. Ez a fa volt most az én leshelyem. Egy méter hosszú, keskeny deszka elég kényelmes ülőhelyet szolgáltatott és a sűrű lombkaszorú közepén alig vehette észre alakomat a legfigyelmesebben kutató szem.

Körülöttem a láthatárig tengernyi víz, melyből imitt-amott nádkotus szigetek és fűzfatóknok látszottak ki.

Távolabb, észak-kelet felé, az újmaros irányában, feketés sáv húzódott le délnek, mintha magas hegyláncolat lenne s egyes helyeken megszakadozva úgy tűnt fel az éjjelen, mint a folyó víz, mely hegyszakadékon rohan keresztül. Szinte hallani vélem a habok zúgó morajlását . . .

Éppen most bújt ki a hold az egyik erdőre. Végig vetette fényét az áradaton s a fodrozó ezüstös habok hömpölyögve, csendes gyűrűzéssel haladtak a föltámadt gyöngye szellőfuvallomban felém. — Fönn ültem leshelyemen a csonka fűzfán. — Máró bátya, aki lajkáján elhozott idáig, már messze evezett tőlem. Itthagytott magamra a kiöntés közepén. Elment ő is leshelyére, egy távolabb álló másik fűzfára. A vízi borjút leste, mert szent meggyőződése volt, hogy kell valaminek lenni e rengeteg vízbirodalomban s nem hiába hallott ő az édes apjától is sokat mesélni azokról a szörnyetegekről, melyek a vizek fenekén élnek és csak néha napján jelennek meg az emberek előtt.

Jóízűt mosolyogtam a Máró bácsi gyermekem gondolkozásán.

A húzás megkezdődött. Jó felültöltő vadászfegyverem (akkor még nem volt hátultöltő) hangja visszhangzott a tájon s én alig voltam képes tölteni. Falka falka

után húzott a fejem fölött, mellettem és alattam. Volt olyan lövésem is, a mely után hat-nyolc darab kacsa hullott le a vízre.

— Hej, ha akkor hátultöltő fegyverem lett volna.

Későre járhatott az idő, mert a hold túl volt a zeniten.

Gyorsan tűntek az órák s az édes természet végtelen bájjait s az éj titokzatos magányát visszafojtott lélegzettel élvezve — álmom nem jött szemeimre.

A húzás megszűnt. Egyes kacsák és páros kis fajta vadlud „lillik“-ek húztak még elvéve s a szárcsák kuttyogása, meg a vöcskök éles „tili“-lése hangzott mindenfelé a vizeken.

Máró bácsi felől nem halottam egy puska lövést sem. Tudtam, hogy kacsákra nem szeret lövöldözni az öreg, — szerinte az uraknak való passzió, meg a vadkacsa húsa nem is jó eledel, aztán drága nagyon a munició.

Elgondolkoztam. Fegyveremet térdeimen tartva bámultam a szépen csillogó égboltozatot . . . Egyszer úgy tetszett, mintha közvetlen közelben a vizen megcsillant volna valami és nyomban utána gyöngye böffenésszerű hang hallatszott abból az irányból.

Ej, hisz ez természetes, ilyenkor halívás idején. Felvetődött a hal és buttyogott.

Néhány perc múlva úgy éreztem, mintha szédület fogott volna el és gyenge rázkódást éreztem alattam. Mintha a fűzfa megingott volna. Most újból éreztem a rázkódást, de ez már erősebb volt s tompa surlódás-szerű hangok hallatszottak alattam a vízből.

Figyelni kezdek. Egy óriás lökés szinte megrázott és én ijedten néztem körül s önkénytelenül kaptam a fegyverem után.

— Mi lehet ez?

Most egy másik, egy harmadik lökés, utána pedig ismételt azok a surlódás-szerű hangok . . .

A lökés oly erős volt, hogy ülődeszkám egyik vége lebillent támasztékáról és én kezeimmel tartottam fenn magamat.

Komolyan vettem a helyzetet és már-már belefújtam a ködkürtömbe, hogy Máró bátyámat hívjam lajkájával; mire oly különös jelenetnek lettem szemtanúja, melyet nem feledhetek el soha életemben.

Ugyanis a hold fényénél egy óriási fekete alakot pillantottam meg közvetlen közelben a fa mellett s az iszonyú test méter magasra szökött fei a hullámokból és szorosan a fa törzséhez tapadva, mint kigyó csuszott fel a leshelyem alatt, a fűzfa függőlegesen álló derekán. Felugrottam ülő helyzetemből s fegyveremet mint pisztolyt jobbkezbe szorítva, a szörnyeteg felé irányoztam s két, majdnem egyszerre dördülő lövés zajától visszhangzott ismét a már elcsöndesült vidék.

A fa alatt egy zuhanó fekete árny s néhány gyors kanyarulat látszott a vizen, aztán elsimultak a hullámok, csak a hold bágyadt arca tekintett föl hozzám az ezüstös habok közül.

Ugy tetszett, mintha mosolygott volna az a fényes holdvilág . . . !

Belefújtam háromszor ködkürtömbe. Vége volt úgyis a vadászatnak, mert a puska töltő vesszője a lövéskor beleesett a vízbe s azt megtölteni nem voltam képes.

Megvallom igazán, hogy . . . nem féltem ugyan, de oly különös hátborzongató érzélem támadt bennem. Nem ültem le többé a deszkára és lábaimat sem lógattam le a víz felé, mert magával ránthat a mélységben az a . . . szörnyeteg az . . . a . . . Megérkezett Máró bácsi.

Szinte fellélegzettem, amikor a kis lajka fenekére leültem.

— No mi volt az a hirtelen két lövés ifiuram? — kérde azonnal az öreg. Mert nem aludtam ám, egész mostanáig vártam én is valamire — de nem jött.

— De nekem jött ám bátya és szapora szóval meséltem el az éj történetét, különösen hangsúlyozván a legutóbb történeteket.

Máró bátya hallgatott néhány pillanatig, azután komolyan megkérdezte, hogy bőfögött-e a szörnyeteg.

— Nem bőfögött.

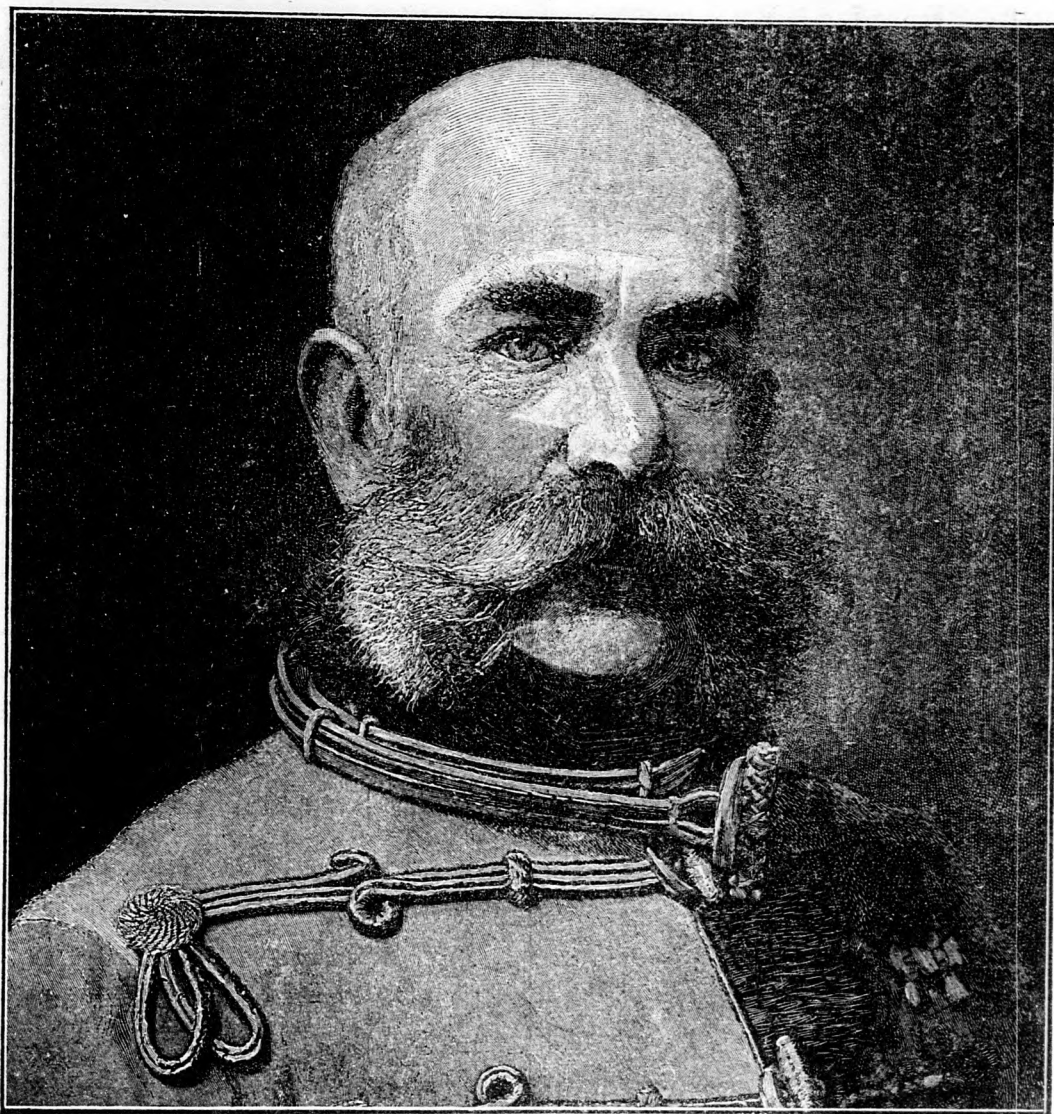
— Akkor nem is volt az vízi borjú, mert az úgy bög, mint az igazi borjú. Legalább úgy mondják, akik hallották, tette utána csendesebb hangon.

— De nini, — mi az ott! S evezőjével egy szürkés hólyagszerű tárgyra mutatott, mely nem messze tőlünk, csendesen himbálózott a vizen. Egypár lökessel oda terelte a lajkát.

— Tyú ifiuram — ehol-e! Nem megmondottam — s az evezőlapáttal nagyot ütött a szürke hólyagra, amely akkorát puffant, mint egy üres hordó.

— Mondtam úgy-e, hogy megfogjuk a borjút. Itt van-e.

Fegyverem után nyultam, de az öreg leintett kezével. Nem kell már ennek puska, kötél kell ennek, hogy kivontassuk a partra...

A király legujabb arcképe.

— Hanem most már pihenjünk le ifiuram egy kissé. Lásza itt van már a hajnali alkonyat, ilyenkor legédesebb az álom. Majd ha egészen megvilágosodik, kimegyünk és összeszedjük a lőtt kácsákat, azután körülnézzük a vizet. Nem hinném, hogy annak az erős két lövésnek látszata ne legyen.

Ugy is lett. Beevezünk a csöszházhoz, ahonnan aztán napfelkeltekor kihajtottuk ismét a lajkát a sík vízre a lőtt kacsáimért.

Alig találtunk meg négy-öt darabot, pedig számításom szerint tizenöt-húsz darabnak is kellett lenni; hiszen itt feketedtek mind a leshelyem körül a víz felszínén.

— Hhja, leszopta őket a harcsa, mert sokáig maradtak a vizen — veté oda az öreg.

Két mázsás harcsa volt, mely akkori időben nem ment ritkaságszámba. A kiöntésekben ívtak meg e halóriások s ott akadtak rájuk legtöbbször a szegedi halászok. Hüvelykujj vastag, két arasznyi hosszú bajusza volt. Koponyacsontja oly széles, mint az elefánté. Apró szemei, iszonyú szája undorító látványt nyújtott. Hossza két öl két araszt. Akkor úgy mértük. Mindkét oldalán és úszószárnyai alatt ujjnyi vastag, arasznyi hosszú szipolyok (piverák) lógtak alá, amelyek folyton szívták e lusta féreg vérét és kinozták.

E szipolyok ellen védekezett, amikor a fűzfák derekaihoz surolta óriás testét, így akarván ledörzsölni magáról e vérszopókat. Sőt a fák kérgeihez surlódván, föl is szöknek azok törzsén néhány lábnyire a vízből

is, hogy kinzóioktól megszabaduljannak, halászok megfigyelései szerint.

Mi pedig megettük a vízi borjút. Elosztottuk azt vadásztársaink között. Jutott belőle nagyon soknak.

Máró bácsinak a feje meg a farkából jutott egy nagy darab.

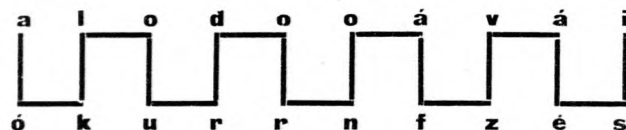
Sokáig emlegette szegény öreg, s valahányszor meglátott, mindig megkérdezte:

— Teinsuram! Mikor eszünk megint vízi borjút?

— Régen volt az bátya... hej — akkor még ifiurnak szólított kelmed is... *Terestyény Gyula.*

BETÜTALÁNY.

Mitrenga Károly-tól.

Megfejtési határidő 1907. június hó 24.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

== A „Független Ujság“-ra mielőbb fizessünk elő, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezele jelentése 1907 május 28.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 70—148 K., vidéki borjúhús 110—130 K., sertéshús 1—156 K., szalonna füstölt 136—148 K., szalonna, olvasztani való 120—136 K., hárj 150—156 K., sertésszár 152—156 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 140—180 K., hazai sonka 140—2— K. szalámi 360—4 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 140—240 K., sütni való csirke 260—320 K., kacsza, hizott ———— K., lud, hizott 12—18 K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba ———— K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 150—350 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 2040—2070 K. Rozs 1590 K-tól 16— K-ig. Arpa 1440 K-tól 15— K-ig, jobb minőségű K-tól—K-ig. Zab 1610—1650 K. Tengeri 1240—1250 K. **Teavaj:** (centrifugált) 240—280 K., főzővaj 150—180 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 12—30 fillér.

Tojás: bácskai 62—63 K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vaggonárú) sárga 550—620 K., rózsasíj 4—450 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	28.20	27.20	25.80	24.80	24—	23.20	21—	19.20	13.50

Takarmányvásár. Réti széna 640—970 muhar 960—1020 zsup-szalma 600—600 alomszalma 340—360

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felfigyel:

RUBINEK GYULA,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

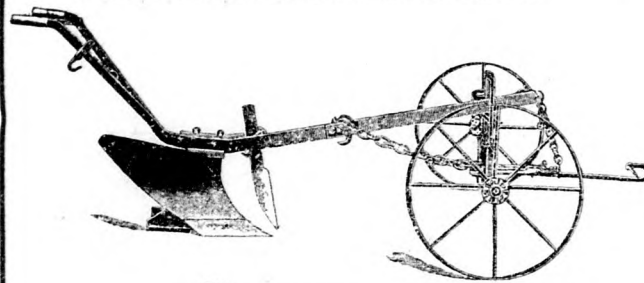
Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtükéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bämulates könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

== Egyvasu egytetemes ekék == Két és több barázdás ekék

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára

Magyarországi vezérképviselő **Szücs Zsigmond** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Minden részükben elsőrendű acélananyagból a legtükéletesebb szerkezettel

Tégelyacél-fejekkel, melyek eltörhetlenségéért szavatosságot vállalnak. Különösen tartósnak bizonyult, háromréteges (compound) páncél acél-lemez kormánylapokkal, melyekre a legragadósabb föld sem tapad. Gondosan edzett, feltűnően hosszú ideig eltartó szarvasakkal. — **Figyelemre méltó ujdonság:** Bacher „D“-jegyű javított szerkezetű eketaligája teljesen pormentesen csukott agyakkal önműködő kenőszelenczével; közönséges eketaligák ellenében ötszörös tartósságot biztosítanak. Különlegességek rétművelő-eszközökben. Boronák, kapáló- és töltőgépek, porhanyítók, rögtörők.

Árjegyzéket készséggel küldök.

Legjobb tejfőlőző a BALTIK

BALTIK-SEPARATOR

nemesak azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a legfőképesebb és legmodernebb tejfőlőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIK kezelését még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, sz. rencsétlenségnek eleje vétetett és a géprészek sem romlásoknak, sem piszkolódásoknak nincsenek kitéve.

A BALTIK RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vaját.

S enzációs találmány.

(Lásd ismertetőt a »Köztelek« 70-es számában.)

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kézi-szeparátorokról irt bírálatunkat.

Baltik Separator Részv.-Társ.

magyarországi vezérképiselete

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 8. szám

TELEFON 52-58.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprük, szatyorok, gyékények, börbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

:: ifj. Kovács József Orosháza ::

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkakkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Andrásy-ut 49. (Octogontér.)

a Thomasphosphatfabr. ken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképiselete.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre.

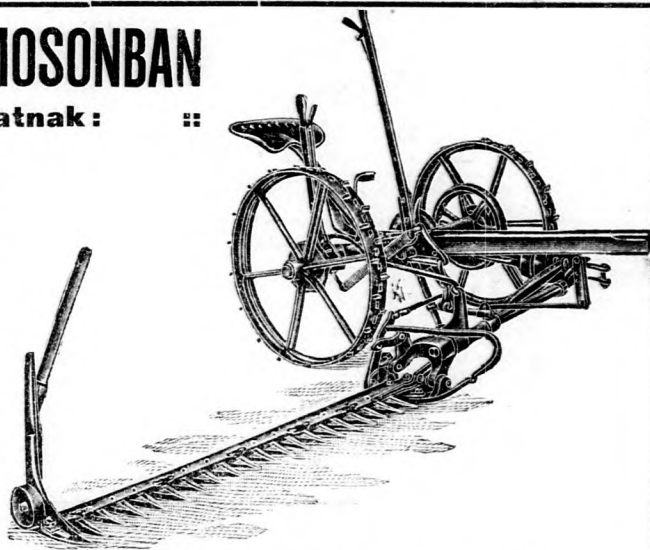
Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára által **MOSONBAN**

:: elismert gondos kivitelben szállítanak: ::

MINDENMŰ EGYSOROS KAPALÓESZKÖZÖK, Columbia Cultivátorok, HERRMANN-kapálók, :: LAASS-rendszerű kapálógépek. :: Burgonyamivelő eszközök, SZÉNAGEREBLYÉK, SZÉNAFORGATÓK

OSBORNE kévekötő- és marokrakó-aratógépek, fűkaszáló-gépek stb. stb.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. :: Fiókraktár: Temesvár, Gazdaudvar.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek idei első sorozata f. évi
július hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legtükéletesebb szerkezettel, a legjutányo-
sabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.
Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utóza 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosított tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyezett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2% os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet-ly. utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photo lithografailag legszebben, legelőbban sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölköttek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

Rézgáliczot

szállít a

azonkívül

(98—99%) elismert kitűnő
minőségben legelőbban

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.